

החלטת ועדת האתיקה

בקובלנותיהם של יושב-ראש הכנסת אברהם בורג וחברי הכנסת

מיכאל נודלמן ואלכסנדר צינקר נגד חבר הכנסת שמואל הלפרט

מיום 13.6.2000

הקובלנות

1. א. בישיבתה של ועדת העליה, הקליטה והתפוצות, ביום 9.11.99, אמר ח"כ שמואל הלפרט, בין היתר, את הדברים הבאים:

"...הבעיה של עליית לא-יהודים למדינת ישראל אינה בעיה דתית, האמינו לי. אני מצטער מאד שדווקא אני צריך להיות האדם שמדבר כל הזמן על הסכנה שבעליית לא-יהודים למדינת ישראל. זו בעיה לאומית, בטחונית מדרגה ראשונה. אנחנו במו-ידינו מקימים במדינת ישראל גייס חמישי.

...כי אני בטוח שאותם גורמים שליליים מתוך העליה מברית המועצות לשעבר הם לא-יהודים, כי יהודים לא מסוגלים לאותם דברים שליליים שעולים מברית-המועצות עושים, אני משוכנע בזה."

ב. יושבת ראש הוועדה וחברים אחרים בוועדה, העמידו את ח"כ הלפרט על חומרת דבריו, אך הוא לא הסכים לחזור בו מהם.

2. בעקבות דבריו אלה, פנו בקובלנות (נפרדות) אל ועדת האתיקה יושב-ראש הכנסת אברהם בורג וחברי הכנסת מיכאל נודלמן ואלכסנדר צינקר. השלושה מעלים בקובלנותיהם את הטענות הבאות:

א. מדובר בציבור גדול שבעצם עלייתו הביע הזדהות עם מדינת ישראל וערכיה היהודיים; עליה זו הביאה עימה ברכה, ומרבית העולים החדשים, ללא קשר לדתם, משרתים בצה"ל ועושים ככל יכולתם לתרום ולהשתלב בחברה הישראלית;

ב. לדברים החמורים שנאמרו יש השלכה לגבי הכנסת, מעמדה ותפקידה בעיני ציבור העולים;

ג. בהתבטאות שכזו יש משום הדבקת סטיגמה כנגד עדה שלמה בישראל;

ד. ההתבטאות נוגדת את מדיניות ישראל לעידוד העליה לארץ;

ה. דברים אלה, הנאמרים ע"י ח"כ שאמור לשמש דוגמא, הם פוגעים, מעליבים ויוצרים חוסר אמון בין החברה הותיקה לזו החדשה;

ו. יש בהתבטאות כדי לעודד את ההתנכרות ולעודד שנאה כנגד העולים החדשים;

ז. עולה חשש כבד מאד למערכת האמון הנבנית בין העולים החדשים לרשויות ולהמשך תנופת העליה.

ח. לא ייתכן כי ח"כ בישראל יתבטא בצורה הפוגעת בכבוד אזרחים שווי זכויות במדינת ישראל על רקע לאום. דווקא העם היהודי חייב להיות רגיש לכל גילויי גזענות כלפי אזרחי המדינה ללא הבדלי לאום.

3. תשובת ח"כ הלפרט לקובלנות

א. בתשובתו לקובלנות, טען ח"כ הלפרט כי כלי התקשורת ומספר ח"כים הסיטו את הדיון מהנושא העיקרי והוא האחוז הגבוה שללא-יהודים בקרב העולים מחבר העמים, ובמקום לדון בסכנה הוודאית למדינת ישראל כמדינה יהודית כתוצאה מעליית גויים מחבר העמים, דנים בדברים אשר הוצאו מהקשרם. מעולם לא התכוונתי, אומר ח"כ הלפרט, כי כל העולים הלא יהודים הינם גייס חמישי. הדגשתי חזר והדגש כי יש גורמים שליליים שהסתננו יחד עם העולים הלא יהודים, וחלקם עלולים להיות גייס חמישי.

ב. לדברי ח"כ הלפרט, זכותו של ח"כ לבחור את סגנון ההתבטאות, וכן טען, תוך הבאת דוגמאות, כי הביטוי "גייס חמישי" הושמע בכנסת לא פעם, והדברים מעולם לא הגיעו אל ועדת האתיקה.

הדיון בוועדה

4. א. כיוון שלא היתה מחלוקת על תוכן הדברים שנאמרו, וטיעוני הצדדים הועלו באופן מפורט על הכתב, קיימה הוועדה דיון בקובלנות שלא בנוכחות הקובלים והנקבל.

ב. הוועדה פנתה אל ח"כ הלפרט והציעה לו לחזור בו מדבריו, אך הוא לא נענה.

החלטת הוועדה

5. לדעת הוועדה, השימוש בביטוי "גייס חמישי" כלפי ציבור, הינו שימוש שאיננו ראוי ומקומו לא יכירנו בכנסת. האשמת עולים לא יהודים בבגידה ואי נאמנות למדינת ישראל, היא דבר חמור מאד, ובמקרה שבפנינו הביטוי גם איננו נכון.

6. ההחלטה תונח על שלחן הכנסת.

* כינוי ל"אויב פנימי". הכינוי שאול מהודעתם של המלוכנים בזמן מלחמת האזרחים בספרד כי ארבעה גייסות שלהם עולים על עיר הבירה הרפובליקנית מדריד, אבל בתוך העיר פנימה עומד לרשותם במחתרת גם גייס חמישי.